

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ОДЕСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра Фінансів
(найменування кафедри)

Допущено до захисту
Завідувач кафедри
Волохова І.С.

“ ” (підпис)
_ 2019 р.

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності Фінанси, банківська справа та страхування
(шифр та найменування спеціальності)
за магістерською програмою професійного спрямування
«Державні та муніципальні фінанси»
(назва магістерської програми)
на тему: «Бюджетна безпека України»
(назва теми)

Виконавець:

студент факультету

Оніщенко Анна Андріївна -

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Шикіна Наталія Анатоліївна -

(прізвище, ім'я, по батькові) /підпис/

АНОТАЦІЯ

Онiщенко А.А.,
«Бюджетна безпека України»,
кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «Фінанси,
банкiвська справа та страхування» за магістерською програмою «Державні та
муніципальні фінанси»,

Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2019 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – бюджетна система України.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти: сутність бюджетної безпеки, моніторинг стану бюджетної безпеки та оцінка його впливу на бюджетну політику держави, шляхи покращення бюджетної політики України.

Проаналізовано: сутність терміну «бюджетна безпека», його місце та роль у системі бюджетної політики держави; оцінювання рівня бюджетної системи, як основного фактору розвитку соціальної безпеки країни; стан та динаміка індикаторів бюджетної безпеки країни; методи оцінювання бюджетної безпеки; аналіз законодавчого механізму забезпечення бюджетної безпеки країни; сучасні світові тенденції зміцнення бюджетної системи країни; рекомендації щодо вдосконалення бюджетної політики країни із пропорційним підвищенням бюджетної безпеки країни.

Запропоновано: здійснити структурні реформи у секторі управління загальним державним управлінням з метою підвищення ефективності використання бюджетних коштів, оптимізація структури доходів і видатків державного бюджету; поступове зменшення зовнішніх позик та дефіциту бюджету залученням іноземних інвесторів та створенням лояльних умов для малого та середнього бізнесу; забезпечити ефективність використання бюджетних інвестицій; створення та класифікація соціально-економічних показників, що найкраще відображають стан державної фінансової системи країни; здійснити перехід економіки на стадію прозорості використання бюджетних коштів, що в свою чергу підвищить рівень довіри до держави з боку платників податків.

Ключові слова:

Бюджетна безпека, бюджетна політика, фінансова безпека, соціальна безпека, боргова безпека, чинники стійкості фінансової системи.

ANNOTATION

A. Onishchenko
«Budgetary security of Ukraine»,
qualification work for a master's degree in «Finance, Banking and Insurance»
under the Master's program in «Public and Municipal Finance»,

Odessa National Economic University
Odessa, 2019

The Master's qualification work consists of three sections. The object of study is the budget system of Ukraine.

The paper deals with theoretical aspects: the essence of budget security, monitoring the state of budget security and assessing its impact on the state budget policy, ways to improve Ukraine's budget policy.

Analyzed: the essence of the term "budgetary security", its place and role in the system of budgetary policy of the state; assessing the level of the budget system as a major factor in the development of social security of the country; state and dynamics of the country's budget security indicators; methods of assessing budgetary security; analysis of the legislative mechanism for ensuring the budgetary security of the country; current world trends in strengthening the country's budget system; recommendations for improving the country's budgetary policy with a proportionate increase in the country's budgetary security.

It is proposed to: carry out structural reforms in the general government sector in order to improve the efficiency of budgetary funds utilization, optimize the structure of revenues and expenditures of the state budget; gradual reduction of external loans and budget deficits by attracting foreign investors and creating fair conditions for small and medium-sized businesses; to ensure the efficient use of budget investments; creation and classification of socio-economic indicators that best reflect the state of the country's financial system; to move the economy to the stage of transparency of the use of budget funds, which in turn will increase the level of trust in the state by taxpayers.

Keywords:

Budgetary security, budgetary policy, financial security, social security, debt security, factors of stability of the financial system.

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ КРАЇНИ.....	7
1.1. Сутність та призначення бюджетної безпеки країни	7
1.2. Управління бюджетною безпекою країни : особливості та ознаки	18
1.3. Методи оцінки бюджетної безпеки країни	26
РОЗДІЛ 2. МОНІТОРИНГ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ	39
2.1. Стан та динаміка індикаторів бюджетної безпеки України	39
2.2. Оцінювання рівня бюджетної системи, як основного фактору розвитку соціальної безпеки України.....	48
2.3. Аналіз законодавчого механізму забезпечення бюджетної безпеки України.....	58
РОЗДІЛ 3. ЗАХОДИ ПІДВИЩЕННЯ РІВНЯ БЮДЖЕТНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ.....	69
3.1. Загрози бюджетній безпеці України.....	69
3.2. Зарубіжний досвід зміцнення бюджетної системи країни	85
3.3. Шляхи вдосконалення бюджетної політики України	95
ВИСНОВКИ.....	106
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	109

ВСТУП

Актуальність теми дослідження. Важливість забезпечення бюджетної безпеки України пояснюється тим, що бюджетна система як і сам бюджет є однією з найважливіших сфер функціонування держави, яка впливає на інтереси кожного громадянина. Тому що саме бюджет країни відображає соціальну, політичну та економічні аспекти, що безпосередньо впливають на рівень добробуту у державі.

Бюджетна безпека є важливим фактором соціально-економічного розвитку держави та виступає «лакмусовим папером» ефективності бюджетної політики та організації бюджетного процесу в країні. Забезпечення на нормальному рівні та підвищення бюджетної безпеки держави повинно знаходитись серед основних завдань при прогнозуванні, складанні та виконанні соціально-економічних завдань кожної країни, так як саме бюджетна безпека відображає спроможність держави за допомогою бюджету виконувати характерні їй завдання та функції, одними з яких є реалізація потреб платників податків та отримувачів бюджетних коштів з урахуванням суспільних та національних інтересів.

Через механізм бюджетної системи здійснюється перерозподіл певної частини національного доходу, зважаючи на цей фактор кожна країна задається питаннями створення ефективної системи бюджету та забезпеченням високого рівня її функціонування та безпеки. Бюджетна безпека стала предметом дослідження багатьох вчених, зокрема Б.Баранник, С.Богма, А. Бородій, Н.Каурова, С.Громова, О.Барановського та ін. Вирішенню окремих аспектів забезпечення бюджетної безпеки держави приділяли увагу такі вітчизняні та зарубіжні дослідники як В.Кулінська, А.Шаталов, Н. Шамалов, Н.Ткачук, А.Асланда та інші.

Мета і завдання дослідження. Метою даної роботи є докоріння пояснення необхідності підвищення рівня бюджетної безпеки України з

моментом врахуванням національних інтересів в умовах світових процесів глобалізації.

Відповідно до поставленої мети були визначені наступні завдання:

- з'ясувати сутність поняття бюджетна безпека; визначити основні та похідні чинники та загрози бюджетній безпеці країни;
- визначити основні економічні інтереси України; зробити аналіз індикаторів бюджетної безпеки України;
- оцінити рівень бюджетної безпеки України; розглянути реальні проблеми забезпечення бюджетної безпеки нашої країни та запропонувати варіанти зміцнення бюджетної безпеки України.

Об'єктом дослідження є бюджетна система держави.

Предметом дослідження є теоретичні та прикладні засади забезпечення бюджетної безпеки України у контексті національних інтересів.

Методи дослідження. При написанні магістерської роботи були використані загальнонаукові та специфічні методи дослідження, такі як порівняння (при дослідженні теоретичних та практичних основ бюджетної безпеки), аналіз (при аналітичній характеристиці складових бюджетної системи України та індикаторів бюджетної безпеки), розрахунок (при визначенні індикаторів розрахунку бюджетної безпеки), вивчення та узагальнення відомостей.

Практичне значення. Одержаних результатів полягає у тому, що запропоновані шляхи зміцнення бюджетної безпеки можуть бути взяті до уваги та використані органами державної влади у їх діяльності.

Структура та обсяг дослідження. Магістерська робота складається з вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел.

Загальний обсяг роботи становить 117 сторінок. Вона містить 17 таблиць, 11 рисунків, а список використаних джерел налічує 67 позицій. У першому розділі розглянено сутність та призначення бюджетної безпеки,

особливості та ознаки бюджетної безпеки, методи оцінки бюджетної безпеки. Другий розділ складається з аналітичної характеристики складових бюджетної системи України, розглядається стан та динаміка індикаторів, а також їх аналіз та аналіз законодавчого механізму забезпечення бюджетної безпеки.

В третьому розділі розглядаються загрози, а також запропоновані шляхи щодо зміцнення бюджетної безпеки України у контексті національних інтересів, з урахуванням досвіду іноземних країн.

ВИСНОВКИ

Після проведеного дослідження можна зробити такі висновки, що бюджетна безпека виграє ключову роль у загальному стані добробуту держави, фактично являючись «лакмусовим папером» економіки країни в усіх її ключових сферах.

Нові зміни у розвитку бюджетної системи вимагають розглядати бюджетну систему не з позицій традиційної теорії державних фінансів, яка робить акцент на формуванні дохідної і видаткової частини центрального і місцевих бюджетів, а також розглядає взаємодію між державними та місцевими фінансами в контексті фінансування суспільних благ, а з позицій нової теорії державних фінансів. Вона більш широко враховує взаємодію інститутів, ринків і держав, співпрацю і конкуренцію між державними й приватними учасниками, а також охоплює міжнародні й національні аспекти глобальних проблем, особливо за умов потрясінь реальної економіки і фінансових криз.

Нинішні реалії в умовах викликів внутрішніх і зовнішніх загроз, поглиблення глобалізаційних процесів та динамічний розвиток світових фінансових відносин, зумовлюють необхідність розв'язання важливої проблеми забезпечення збалансованості бюджетної системи, а також розробки та впровадження політики безпечного розвитку України, надзвичайно важливим є чітко сформульовані цілі бюджетної політики, умови макроекономічного розвитку і його перспективи, основні очікувані економічні результати, що сприятимуть формуванню гармонійної бюджетної системи. Виконання умов, за яких бюджетна безпека перебуває у стабільно високому стані має на меті забезпечення платоспроможності держави, добробуту суспільства та створення економіки, яка ефективно функціонує в умовах глобалізації, має позитивну динаміку, постійно підвищуючи ефективність, в умовах такого явища як війна, тому що в її повноваження входить мінімізація негативних факторів, а також забезпечення фінансовлі основи для виконання покладених на державу функцій. Для подолання загроз та зміцнення бюджетної безпеки України

бюджетна політика держави має бути спрямована на забезпечення соціально-економічного та фінансового розвитку країни.

Бюджетна безпека – це не результат, а процес постійного вдосконалення всіх ланок ланцюга: бюджет – бюджетна політика – соціальна політика – соціальна безпека. Ефективна організація бюджетної безпеки України потребує своєчасного, повного та достовірного інформаційного забезпечення та законодавчого врегулювання.

Організаційно - економічний механізм упередження загроз бюджетній безпеці держави дозволяє здійснювати оперативне коригування бюджетної політики на основі збору та аналізу інформації про її результативність виходячи з ефекту зворотного зв'язку, отриманої від Рахункової палати України, Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень, інститутів громадянського суспільства, що набуває особливої актуальності в умовах інтеграції національної економіки у світове господарство. Створення цього механізму передбачає вирішення широкого кола держаних проблем, а саме, на нашу думку, потрібно детально покращити такі елементи бюджетної безпеки як:

- поглиблений моніторинг економічної системи держави, що виконується для вчасного запобігання, виявлення і зменшення наслідків та зовнішніх загроз бюджетної безпеки країни;
- створення та класифікація соціально-економічних показників, що найкраще відображають стан державної фінансової системи країни;
- функціонування ефективної програми захисту суверенітету держави, направленої на попередження та захист внутрішніх та зовнішніх загроз фінансової безпеки України.

Формування ефективної бюджетної системи має складатися з двох етапів: створення прозорої і якісної системи управління державними фінансами і програмно-цільового бюджетування, прозорість системи і легкий доступ до оцінки бюджетних процесів зі сторони платників податків сприятиме зростанню довіри, а також привабить надійних інвесторів, адже на даний момент економіка нашої країни вийняtkово сильно потребує

інвестицій.

При досягненні таким шляхом задовільного рівня бюджетної, фінансової та в цілому економічної безпеки держави подальші заходи державної економічної політики проводяться в рамках реалізації тактичного механізму зміцнення економічної безпеки держави та її складових, а саме бюджетної безпеки, які направлені на підтримку її належного рівня і його подальше підвищення, основними факторами результативного виконання функцій держави та зростання якості бюджетних послуг є баланс доходів і видатків бюджетних коштів, а також ефективне управління державним боргом, включаючи поступове його зменшення.

Бюджетна безпека повністю відображає стан бюджетної системи країни, її можливості у забезпеченні платоспроможності, баланс доходів та видатків, показує стан економічного розвитку держави забезпечує реалізацію соціальної політики, забезпечує національну оборону та безпеку країни.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Абдуллаева Р. А. Развитие социальной системы // Современные проблемы науки и образования. 2018. № 5. С. 49-52.
2. Андерс Аслунд: Что сегодня угрожает Украине [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://nv.ua/opinion/aslund/chto-segodnja-ugrozhaet-ukraine-238012.html>.
3. Асал А. М. Макроекономіка: показники бюджетної безпеки і їх порогові значення. К .: «Економіка і фінанси», 2016. 456 с.
4. Баранник Л. Б. Бюджетная безопасность в Украине в контексте социальной стабильности Наукові записки Національного університету «Острозька академія». 2017. № 4(32). С. 112-119.
5. Беків Р. Забезпечення бюджетної безпеки країни як спосіб створення позитивної динаміки економіки // Конкурентоспроможність,

стійкість і безпеку регіону. 2017. С. 256-259.

6. Бобошко Н. М. Податково-бюджетна безпека в системі економічної безпеки країни // Інноваційний розвиток економіки. 2014. № 2 (19). С. 74-78.

7. Богма О. С. Сутність бюджетної безпеки в системі забезпечення національних інтересів // Економіка і суспільство. 2016. № 4. С. 282-285.

8. Бородій О. А. Управління бюджетною безпекою України : автореф. дис. ... канд. екон. наук : 08.00.05. Чернігів, 2015. 23 с.

9. Бюджетний щоденник на 2018. URL: <https://feao.org.ua>.

10. Бюджетний кодекс України : Закон Верховної Ради України від 08.07.2010 № 2456- 6. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

11. Вакськова Е. Бюджетні інструменти // Фінанси. 2017. №4. С. 22-23.

12. Выполнение государственного бюджета Украины. Финансовый

портал [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://index.minfin.com.ua/budget>.

13. В Украине увеличились масштабы бедности [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.segodnya.ua/economics/enews/v-ukraine-uvelichilis-masshtaby-bednosti-741719.html>.

14. Гайдук В. В. Бюджетна безпека як фактор ефективної національної економіки // Регіональна економіка і управління. 2015. № 2-1 (05). С. 46-49.

15. Галухін А. В. Бюджетна безпека держави як умова для економічного зростання // Проблеми розвитку території. 2016. № 4 (84). С. 89-108.

16. Господарський кодекс України : Закон Верховної Ради України від 08.07.2009 № 2750-3. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

17. Громова А. С. Джерела небезпек і основні загрози економічній безпеці бюджетної політики // Вісник. 2018. № 6. С. 29-33.

18. Громова А. С. Фінансова стійкість і безпека бюджетної системи як ключові фактори розвитку національної економіки // Вісник. 2016. № 1 (17). С. 154-160.

19. Доходи населення [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.od.ukrstat.gov.ua/stat_info/doxod/doxod2.htm.

20. Зверяков М. І. Про зміну моделі економічного розвитку / М. І. Зверяков // Економіка України. - 2015. - № 6.- С. 41-49.

21. Земельний кодекс України : Закон Верховної Ради України від 25.10.2001 № 2768-3. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

22. Іскакова А. Р. Загрози бюджетної безпеки України // Проблеми сучасної економіки. 2016. № 35. С. 14-18.

23. Каурова Н. Н. Бюджетно-економічна безпека в умовах відкритості національної економіки (теоретико-методологічний аспект) : дис. ст. д-ра екон. наук: 08.00.05. Харків, 2013. 377 с.

24. Корень Н. В. Виклики та загрози бюджетній безпеці на етапі суспільних трансформацій // Науковий вісник Херсонського державного

університету. Серія Економічні науки. 2015. Вип. 14, Ч. 3. С. 130-133.

25. Кулінська А. В. Бюджетна безпека як умова досягнення національних соціально-економічних інтересів // Інвестиції: практика та досвід. 2016. № 4. С. 29-34.

26. Нікуліна Є. В., Чістнікова І. В., Орлова О. В. Економіко-статистичне дослідження бюджетно-податкової безпеки регіонів // Фундаментальні дослідження. 2015. № 12-3. С. 624-628.

27. Онищенко С. В. Світові тенденції та перспективи розвитку фінансової системи України // Матер. XII міжнар. наук.-практ. конф. 2015. 304 с.

28. Офіційний сайт Міністерства фінансів України URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

29. Петрова О. С. Бюджетна безпека вітчизняної системи // Укр. Псков. держ. ун-ту. Сер. : Економіка. Право. Управління. 2015. № 2. С. 130-133.

30. Податковий кодекс України: Закон Верховної Ради України від 02.12.2010 № 2755-4. URL : <http://zakon.rada.gov.ua>.

31. Постоленко, Ю. П. Система загроз сучасній бюджетній системі України // Економічний простір. 2017. № 70. С. 165-172.

32. Потапенко В. Г. Соціально-економічна стабільність як глобальна мета інноваційного розвитку екологізації економіки // Механізм регулювання економіки. 2011. № 1. С. 197-206.

33. Про Державний бюджет України на 2018 рік: Закон України від 21.12.2017 № 1801-VIII. URL : <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1801-19>.

34. Про Про основи національної безпеки України: Закон України від 28.02.2003 р. № 2696-8. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.

35. Реальные доходы украинцев 2018 года выросли на 5,6%. URL : http://zn.ua/ECONOMICS/realnye-dohody-ukraincev-vo-ii-kvartale-2016-goda-vyrosli-na-5-6-225757_.html.

36. Тимошенко, О. В. Основні напрями зміцнення фінансової безпеки України // Проблеми економіки. 2014. № 2. С. 154-160.

37. Турка А. С. Загрози стабільності бюджетній системі України і

способи їх нейтралізації // Молодий вчений. 2015. №110. С. 813-816.

38. Україна в цифрах у 2016 році : статистичний збірник. К, 2016. 245 с.
39. Україна в цифрах у 2017 році : статистичний збірник. К, 2017. 250 с.
40. Україна в цифрах у 2018 році : статистичний збірник. К, 2018. 258 с.
41. Цивільний кодекс України : Закон Верховної Ради України від 16.01.2003 № 435-4. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>.
42. Шаталов М. А., Мичко С. Ю. Сучасна парадигма організації механізму управління бюджетною безпекою підприємства // Стратегії бізнесу. 2017. № 8. С. 13-21.
43. Шикіна, Н. А. Деякі аспекти аналізу бюджетної безпеки України // Наукові дослідження розвитку світової економіки: пропозиції, теорії : збірник наук. праць з актуальних проблем економічних наук : у 2-х ч. Ч. 1. 2015. С. 128-133.
44. Bostan I. Juridical tools of Governmental nature used to mitigate various difficulties of the Financial and Budgetary System // Annals of the AlexandruIoanCuza University-Economics. 2014. V. 61. №. 2. P. 133-148.
45. Boldrin M., De Nardi M., Jones L. E. Fertility and social security // Journal of Demographic Economics. 2015. V. 81. №. 3. P. 261-299.

46. Chen D. F. et al. The Relationships among Budgetary Slack, Customers' Relationship Quality and Organizational Performance // Advanced Applied Informatics (IIAI-AAI), 2016 5th IIAI International Congress on. IEEE. 2016. P. 1157-1161.

47. Index of Economic Freedom – The Heritage Foundation. URL: <https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwjy8Kz4dbgAhVIvxoKHcNrCc4QFjAAegQIBRAC&url=https%3A%2F%2Fwww.heritage.org%2Findex%2F&usg=AOvVaw03gBS7yvOJJa48w1LYrYG>.

48. Hormati A. et al. The Effect of Budgetary Participation on Budgetary Slack Using Budgetary Ethical Compliance // International Journal of Economics & Business Administration (IJEBA). 2017. №. 2. P. 83-99.

49. Human Development Reports. URL : <http://hdr.undp.org/en/2018-report>.

50. GINI index. updated June 30, 2016. URL : <http://www.indexmundi.com>.

51. Leandro Medina, Friedrich Schneider. Shadow Economies Around the World: What Did We Learn Over the Last 20 Years? URL: https://www.imf.org/en/publications/wp/issues/2018/01/25/shadoweconomie_s-around-the-world-what-did-we-learn-over-the-last-20-years-45583.

52. Reports Doing Business 2017. URL: <http://www.doingbusiness.org/en/reports/global-reports/doing-business2017>.

53. Stiglitz J. E., Rosengard J. K. Economics of the Public Sector // Fourth International Student Edition. WW Norton & Company, 2015. 366 p.

54. Tax Administration and Firm Performance : New Data and Evidence for Emerging Market and Developing Economies. International Monetary Fund. URL: <https://www.imf.org/en/Publications/WP/Issues/2017/04/14/Tax-New-Data-and-Evidence-for-Emerging-Market-and-44838>.

55. The Tax Burden of Typical Workers in the EU. URL: <https://www.google.com.ua/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=1>

<http://www.institutmolinari.org/FIMG/Fpdf/Ftax-2018.pdf>&RgQG.

56. 2017 Should Be the Year Ukraine's Economy. URL: <http://www.atlanticcouncil.org/blogs/ukrainealert/2017-should-be-the-year-ukraine-s-economy-takes-off>.

57. Hormati A. et al. The Effect of Budgetary Participation on Budgetary Slack Using Budgetary Ethical Compliance // International Journal of Economics & Business Administration (IJEBA). 2017. №. 2. P. 83-99.

58. Chen D. F. et al. The Relationships among Budgetary Slack, Customers' Relationship Quality and Organizational Performance // Advanced Applied Informatics (IIAI-AAI), 2016 5th IIAI International Congress on. IEEE. 2016. P. 1157-1161.

59. Bostan I. Juridical tools of Governmental nature used to mitigate various difficulties of the Financial and Budgetary System // Annals of the Alexandru Ioan Cuza University-Economics. 2014. V. 61. №. 2. P. 133-148.

60. Boldrin M., De Nardi M., Jones L. E. Fertility and social security // Journal of Demographic Economics. 2015. V. 81. №. 3. P. 261-299.

61. Stiglitz J. E., Rosengard J. K. Economics of the Public Sector // Fourth International Student Edition. WW Norton & Company, 2015.

62. Revak I. O. Mechanism of providing of financial safety of Ukraine: theoretical aspect // Naukovyj visnyk L'vivs'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav, 2019. vol. 2, pp. 238-247.

63. Moskal' I. I. Risks and threat to financial safety of the state in an investment sphere // Naukovi zapysky, 2013. vol. 23, pp. 78-82.

64. Terehov O. Common concept of economic security and description basic her indexes. URL: [http:// azbez.com/node/734](http://azbez.com/node/734).

65. Лютий І.О. Теоретико-методологічні засади бюджетної політики держави // Фінанси України - 2009 р. - № 12 - С.13-19, с.16.

66. Любич А., Харазішвілі Ю. Про взаємозв'язок дефіциту бюджету та макроекономічних показників в Україні // Економіка України. - 2008 - №5, с.26.
67. Жибер Т. Бюджетна політика України // Фінанси України. - 2009. - №8.
68. Кульчинський М., Ванькович Д., Заплатинський М. Вдосконалення бюджетної політики України в умовах застосування програмно-цільового методу адміністрування державних видатків. // Формування ринкової економіки в Україні. - 2009. - № 19. с.352-357,с.356.